

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації змісту освіти

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського
Інститут педагогіки НАПН України, відділ навчання мов національних меншин і зарубіжної літератури
Ізмаїльський державний гуманітарний університет Харбінський інженерний університет (Китай)
Кіонгінський національний педагогічний університет, м. Інчхон, Республіка Корея
Русенський університет імені Ангела Канчева, Болгарія
Шуменський університет імені Єпископа Костянтина Преславського, Болгарія
Кагульський державний університет імені Богдана Петричейку Хашдеу, Молдова
Тараклійський державний університет імені Григорія Цамблака, Молдова

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 205-річчю
Університету Ушинського

(6 червня 2022 року, м. Одеса)

Взаємозумовленість суб'єктності й особистості в індивідуальності виявляє в першому – прояви в самодетермінації, розвитку свідомої саморегуляційної активності, та другому – індивідуальні особливості саморегуляції в їх взаємозв'язку з темпераментом і характером, різними структурами самосвідомості й безсвідомого. Де характер і темперамент задають деякі детерміновані організмом індивідуальні особливості як поведінки, так і її регуляції. Поряд з цим, за результатами дослідження В. Моросанової, особистісна суб'єктна активність, механізм якої виступає усвідомлена саморегуляція, впливає на прояв темпераменту і характеру, може розширити норму реакції, дозволяє суттєво змінити продуктивні аспекти активності людини.

Отже, надання процесові професійної підготовки майбутніх вихователів здоров'язбережувальної спрямованості, враховує індивідуальний стиль діяльності педагога та його стиль саморегуляції.

Підводячи підсумок, зауважимо щодо нагальності синтезу морального та чуттєвого у процесі розвитку професійних інтересів майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти як умови забезпечення якості освіти та здоров'язбереження особистості здобувачів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» / Верховна Рада України. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#top> (дата звернення: 15.05.2022).
2. Богущ А. М., Ямницький В. М. Психологічні аспекти екологічної культури майбутнього педагога / Збірник матеріалів Міжнародної науково конференції 2-4 лютого 1995 р. «Виховання екологічної культури». Одеса, 1995. II частина. С. 4-5.
3. Професійна етика педагога Бібліотека / гол. ред. Н. Вовковінська. Київ : ФОП Кухаренко Ю. Ю. 2013. №9. С. 7
4. Щербина Д. В. Невербальна культура педагога: методичні рекомендації до проведення лабораторних занять з курсу «Основи педагогічної творчості та майстерності». Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. 58 с.

References:

1. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» / Verkhovna Rada Ukrainy. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#top> (data zvernennia: 15.05. 2022)
2. Bohush, A. Yamnitskyi, V. (1995) «Psykhologichni aspekty ekolohichnoi kultury maibutnoho pedahoha», Zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi naukovo konferentsii 2-4 liutoho 1995 r. «Vykhovannia ekolohichnoi kultury». Odesa, 1995. II chastyna. S. 4-5.
3. Vovkovinska, N. Profesiina etyka pedahoha Bibliloteka. Kyiv: FOP Kukharenko Yu. Yu. 2013. №9. S. 7
4. Shcherbyna, D. (2012) Neverbalna kultura pedahoha: metodychni rekomendatsii do provedennia laboratornykh zaniat z kursu «Osnovy pedahohichnoi tvorchosti ta maisternosti». Kyiv : NPU imeni M. P. Drahmanova, 2012. 58 s.

ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО РОБОТИ З УЧНЯМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

Наталя Щекотиліна, кандидат педагогічних наук,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Україна)

Анотація. У статті досліджено теоретичні питання організації підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями в умовах інклюзії. Що полягає в послідовному

формуванні у майбутніх фахівців засвоєння необхідного обсягу з теоретичних й практичних знань, умінь, навичок щодо зміцнення здоров'я дітей з особливими освітніми потребами, підвищення працездатності за рахунок максимального залучення на уроках фізичної культури.

Ключові слова: педагогічний супровід, професійно-методична спрямованість, інклюзивна освіта, майбутні вчителі фізичної культури у закладах загальної середньої освіти.

FUNDAMENTALS OF PREPARATION OF FUTURE TEACHERS OF PHYSICAL CULTURE TO WORK WITH STUDENTS IN INCLUSION

Natalia Shchekotylna, Candidate of Pedagogical Sciences
KD Ushinsky South Ukrainian National Pedagogical University (Ukraine)

Abstract. The article examines the theoretical issues of organizing the training of future physical education teachers to work with students in an inclusive environment. What is the consistent formation of future professionals to acquire the necessary amount of theoretical and practical knowledge, skills, abilities to promote the health of children with special educational needs, increase efficiency through maximum involvement in physical education classes.

Key words: pedagogical support, professional and methodological orientation, inclusive education, future physical education teachers in general secondary education institutions.

Інклюзивна освіта сьогодні є одним із пріоритетів державної освітньої політики України. Перехід до неї зумовлений рядом міжнародно-правових зобов'язань України, які передбачають обов'язок держав забезпечувати інклюзивну освіту на всіх рівнях, без дискримінації й на підставі рівності можливостей. Парадигма цього переходу передбачає відхід від медичної моделі сприйняття людини до соціальної, що переносить акцент із обмежень життєдіяльності, відмінностей на адаптацію середовища до потреб людини. Тобто особа, яка має бар'єри у функціонуванні через порушення стану здоров'я, культурні чи соціальні відмінності, може стати повноцінним членом суспільства за умов належної підтримки, що повинна компенсувати ці бар'єри. [1]

Саламанкська декларація, прийнята представниками 92 урядів і 25 міжнародних організацій на Всесвітній конференції щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами у 1994 р., базується на універсальному праві на освіту, щоб забезпечити це право для всіх, незважаючи на індивідуальні відмінності, і дає широке розуміння терміна «особи з особливими освітніми потребами». Воно стосується всіх дітей і молодих людей, чії потреби залежать від різних фізичних чи розумових обмежень або труднощів, пов'язаних з навчанням, спричинених культурними чи соціальними чинниками. В Законі України «Про освіту» визначено, що особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту. Зазначене поняття зміщує акцент від самого порушення до надання підтримки та підкріплюється поняттям інклюзивне освітнє середовище, що включає сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей. Важливим складником інклюзивного середовища, крім створення фізичних умов (меблі, обладнання, архітектурна доступність закладу освіти), є соціальні умови, до яких належить якість взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу, формування толерантності та поваги. Таким чином, інклюзивна освіта забезпечує подолання виключення та ізоляції, тенденцій, що провокують низку соціальних проблем та порушують права людини. [2]

Доступ дитини з особливими освітніми потребами до освіти має на меті найбільш повне її залучення до суспільного життя та досягнення розвитку її особистості, включаючи

культурний і духовний розвиток, що передбачено й Конвенцією про права дитини. Таким чином, доступ до інклюзивної освіти трактується як забезпечення умов для підтримки дитини з особливими освітніми потребами під час здобуття освіти, а це, у свою чергу, вимагає комплексного підходу для задоволення її потреб та потреб її сім'ї шляхом надання необхідних послуг. [1]

Фізична культура і спорт не залишається осторонь цієї концепції і крокує вперед у цьому напрямі. На сучасному етапі становлення системи вищої освіти в Україні підготовка майбутніх фахівців фізичної культури, виховання і спорту здійснюється за такими спеціальностями: 014 Середня освіта (Фізична культура); 017 Фізична культура і спорт.

Актуальність дослідження полягає в розвитку науки і освіти в галузі інклюзивної фізичної культури та потребує максимальних змін у професійній підготовці майбутніх учителів. Здобувачі вищів повинні вдосконалювати свої професійні компетентності, щоб відповідати сучасним вимогам та бути професійно спроможними у конкуренції на ринку праці, але основним завданням майбутніх учителів фізичного виховання є всебічність і ефективність форм реалізації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з різними категоріями дітей. Розвиток інклюзивної фізичної культури є одним із важливих складників у підготовці майбутніх фахівців цієї спеціальності. Здобувачі вищого навчального закладу повинні в повній мірі володіти знаннями про індивідуальні відмінності дітей, молоді з особливими освітніми потребами. Та успішно й професійно викладати в закладах загальної середньої освіти, враховуючи всі аспекти пов'язані з особливостями дітей, що навчаються в таких закладах освіти.

Проаналізувавши багатьох видатних учених, які досліджували своєрідність професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, проблема їхньої підготовки до роботи в умовах інклюзії ще не була предметом спеціальних досліджень. Ученими зосереджено дослідницьку увагу на глибинному скарбі принципу рівності, поваги до індивідуальності кожного, толерантного та конгруентного ставлення до «іншого» – інклюзії. Ученими (Е. Данілавічюте, А. Колупаєва, С. Литовченко, Ю. Найда, Л. Савчук, Т. Сак, О. Таранченко) розроблено методичну базу впровадження системи інтегрованого навчання та дидактичне підґрунтя корекційної педагогіки (В. Бондар); переваги інклюзивного навчання у парадигмі «diversity is a value» описував Тім Лорман; підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи в інклюзивному освітньому середовищі стала предметом наукового інтересу З. Шевців; Н. Кічук зосередили увагу напонятті «інклюзивна культура», а Г. Беленька, Т. Зубарева, Н. Калініченко, І. Кузава, В. Шищенко – на дефініції «інклюзивне освітнє середовище»; предметом наукового пошуку М. Малік виступила специфіка функціонування сучасного загальноосвітнього закладу в умовах інклюзії; науковцями Wayne Sailor, Keith J. Topping, Sheelagh Maloney, Harry Daniels, Philip Garner, Jonathan Rix, Melanie Nind, Kieron Sheehu опубліковано низку навчально-методичних видань з проблеми імплементації інклюзивної політики в освіті у США, Канаді, Австралії та країнах Євросоюзу. [2]

Отже, проблема підвищення ефективності професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання в педагогічних ЗВО стосовно інклюзії залишається малодослідженою.

Ступінь залучення у соціум осіб з особливими потребами, рівень вирішеності проблеми їхньої габілітації, активної адаптації, розвитку на благо суспільства слугує одним із показників сучасного рівня розвитку гуманності держави. Одним із варіантів вирішення цієї проблеми є розвиток в Україні інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта є сучасною інноваційною тенденцією, що широко обговорюється в наукових колах, педагогічною та громадською спільнотами. Незважаючи на зростаючий науковий інтерес до інклюзивної освіти у світі, в Україні тільки розпочато державний експеримент з навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі. Тому, виходячи з вище приведеного, можна дійти такого висновку, негайно звернути увагу на розвиток і впровадження в освітній процес дисциплін, пов'язаних з основними напрямками навчання інклюзивної фізичної культури і спорту у ВНЗ майбутніх учителів фізичної культури .

Основними підходами до реалізації цього завдання є зміна інклюзивного підходу в межах дисципліни «Фізична культура» і це вимагає, значно більших інтелектуальних, методичних, організаційних змін існуючих підходів у викладанні, порівнюючи з іншими навчальними предметами. Зокрема, потрібні серйозні зміни в організації та змісту уроку, які враховуватимуть вимоги програмного матеріалу з одного боку, а також інтереси та можливості всіх дітей з особливими освітніми потребами, з іншого боку. Внаслідок того, що процес інклюзії часто підмінюють процесом інтеграції, завдання фізичного виховання для дітей з особливими освітніми потребами зводяться тільки до процесу рекреації, а в здорових дітей – до розвитку толерантності. Як наслідок, у загальноосвітніх закладах діти з особливими освітніми потребами найчастіше звільняють від занять фізичної культурою, що призводить до значного обмеження їхньої рухової активності. Особливістю фізичного виховання дітей з особливими освітніми потребами є той факт, що досягти достатнього рівня фізичної підготовленості, схожого з рівнем здорових однолітків не можна, проте регулярне застосування фізичних вправ уже в найближчій перспективі мають позитивний ефект. А найголовнішою місією є максимальне залучення дітей з особливими освітніми потребами до роботи в співпраці з нормально розвинутими дітьми. [3]

Отже, якими видами знань, умінь і якостями мають володіти майбутні вчителі фізичної культури для успішної роботи в інклюзивному середовищі: розуміння інклюзії та повага до розмаїття; співпраця із зацікавленими сторонами (в тому числі батьками і фахівцями); створення позитивного соціального клімату; методи викладання, які узгоджуються з принципами інклюзії; планування інклюзивного освітнього процесу; прагнення до неперервного професійного зростання.

Інклюзія активно впроваджується в діяльність загальноосвітніх установ України, проте цей процес не позбавлений проблем і протиріч, пов'язаних з їх реалізацією. Урок фізичної культури вирішує цілу низку різних завдань (навчальні, оздоровчі, виховні, розвиваючі), що, у свою чергу, позначається на методиці проведення уроків.

1. Відмінною особливістю фізичної культури дітей з особливими освітніми потребами є той факт, що вона має індивідуальний характер. Традиційно мета діяльності педагога у фізичному вихованні – досягнення якихось спільних для усіх дітей належного рівня показників рухової та фізичної підготовленості.

2. Працюючи з різними категоріями дітей, педагог більше уваги приділяє правилам техніки безпеки для дітей з особливими освітніми процесами, концентруючись на них. Тим самим менше приділяє уваги іншим дітям.

3. Підготовка фахівця до уроку в умовах інклюзії, вимагає у свою чергу, багатьох підходів, потрібних для реалізації поставлених завдань на цей час (підібрати матеріал відповідний всім інтересам та можливостям учнів класа).

Інклюзивна освіта передбачає реалізацію такого підходу до викладання та навчання, який трансформуватиметься з урахуванням необхідності задоволення різних потреб у навчанні всіх учасників цього процесу, що і передбачає потреби якісної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями в умовах інклюзії. У зв'язку з цим реалізація інклюзивного навчання в рамках фізичної культури потребує в подальшому максимальної підготовки як фахівців, так і навчально-методичної літератури.

Список використаних джерел:

1. Інклюзивне навчання. Вікіпедія : офіц. сайт. Київ, 2021. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Інклюзивне_навчання.
2. Саламанська декларація та рамки дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами, прийнята Всесвітньою конференцією щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами: доступ і якість. Саламанка, Іспанія, 7-10 черв. 1994 р.: неофіц. пер./ Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, Міністерство освіти і науки Іспанії.

Законодавство України : офіц. вебпортал / Верхов. Рада України. Київ,1994.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-94#Text

3. Библиотека Университету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>.

References:

1. Biblioteka Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. (2021). Biuletен dysertatsii ta avtoreferativ. <https://library.bdpu.org/byuletен-dusertaciyu-avtoreferativ/>. [in Ukrainian]

2. Inkluzivne navchannia. https://uk.wikipedia.org/wiki/Інклюзивне_навчання (accessed date: 10.11.2021). [in Ukrainian].

浅谈“一带一路”框架下中乌两国在教育领域的发展方向

李雪璐, 教师, 研究生

乌克兰南方师范大学(乌克兰)

THE DEVELOPMENT DIRECTION OF CHINA AND UKRAINE IN THE FIELD OF EDUCATION UNDER THE FRAMEWORK OF "ONE BELT ONE ROAD"

Li Xuelu, Trainee Teacher,

The State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky" (Ukraine)

引言：近十年来,中国与乌克兰的高等教育合作与交流呈现出突飞猛进的势头.在“一带一路”倡议的影响下,乌克兰多所高校同中国国内的语言类、技术类著名院校也都增进了联系,加强了院校间的合作交流。

Abstract: In the past ten years, higher education cooperation and exchanges between China and Ukraine have shown a momentum of rapid progress. Under the influence of the "One Belt One Road" initiative, many Ukrainian universities have also increased their ties with well-known Chinese language and technology universities, to strengthen the cooperation and exchanges between colleges and universities.

关键词：国民教育体系、一带一路, 中文.

Key words: the national education system, One Belt One Road, Chinese language.

2017年6月23日,中国和乌克兰大学校长论坛在乌克兰基辅国立大学举行,两国高校负责人共同讨论了目前中乌大学教育合作的现状,就中乌两国高等教育界进一步深化合作,推动“一带一路”框架下的人文交流达成了广泛共识。兰州大学、浙江大学、安徽大学、北京外国语大学等11所中国高校以及基辅国立大学、基辅国立语言大学、乌克兰国立音乐学院、乌克兰哈尔科夫国立大学等25所乌方高校的负责人参加了本次论坛。中乌双方院校代表就搭建中乌高校合作平台,进行更深入、更专业更具针对性的高校合作交流的想法和意见,为中乌两国高校深化交流与合作搭建了桥梁。近些年,随着对外汉语的推广以及汉办和孔子学院在乌的推,目前乌克兰国内有四所孔院,下设多个教学点和孔子课堂,为培养中乌语言及专业类人才提供了平台,同时中国政府以及孔子学院的合作院校也为来中国留学的优秀乌克兰学生提供丰